

UJEDINJENI ŽELEZNIČAR

LETO I.

Izhaja dvakrat na
mesec.

Naročnina četrt-
letno 12 dinarjev.

Uredništvo in
upravnishvo:
Ljubljana,
Korla Marksa trg 2
(prej Turjaški trg)
kamor naj se tudi
pošiljajo rokopiši.

Stev. 5.

Skupščina bolniške blagajne.

V nedeljo dne 24. januarja 1926 se je prvič sestala, odkar je uveljavljena naredba o zavarovanju državnega prometnega osebja, redna skupščina bolniške blagajne, da pregleda dosedanje delo imenovanih upravnih odborov ter določi smernice za bodoče delo.

V soboto popoldne se je vršila predkonferenca izvoljenih skupščinarjev, ki je obravnavala ves dnevni red ter se pečala z vsemi krivicami, ki so se osobju, zlasti delavstvu, godile ter določila bodočemu upravnemu odboru smernice za uspešno delo.

V nedeljo točno ob 9. uri so prišli izvoljeni skupščinarji (47) z rudečimi nageljni v dvorano, nakar je predsednik dosedanjega upravnega odbora inž. Oswald otvoril skupščino, določil verifikatorje, ki so pobrali legitimacije ter ugotovili, da je prisotnih 47 izvoljenih ter 42 imenovanih skupščinarjev.

Izvolilo se je na to zapisnikarje, overovatelje in skrutatorje, in sicer vse naše sodruge, nakar se je po krajši debati sprejel poslovnik in je na to podal v imenu upravnega odbora gospod upravnik Varl svoje poročilo. Naštevaj je v njem nepravilne, s katerimi se je imel boriti dosednji upravni odbor, poročal, kako je prišlo do budžetiranja bolniške blagajne, našteval, kake plače in odškodnine imajo zdravniki, ter zagovarjal delo imenovanega upravnega odbora.

Na poročilo je kot prvi ugovarjal s. Stanko, ki je ugotavljal, da je poročilo nepopolno ter nas ne more zadovoljiti. Končal je s tem, da po zaslišanju poročila izvoljeni skupščinarji ne morejo glasovati za zaupnico. Končal je svoj referat ob splošnem odobravanju skupščine in cele galerije. (Njegova izvajanja prinesemo kot poseben članek. Op. ur.)

Za tem so govorili v debati gospod Rasperger, zagovarjajoč delo imenovanega odbora, s. Bahun, ki je delo odbora kritiziral, ter g. Sovre, ki pa je v začetku svojega govora postal nekoliko oseben, kar je naredilo slab utis na poslušalce kot tudi skupščinarje, ter so radi tega zagovora dela imenovanega odbora in izvajanjem g. Sovreta pritrdili le nekateri izmed imenovanih skupščinarjev, predvsem pristasi zveze.

Poročilo upravnega odbora je bilo na to vzeto na znanje in prešlo se je k obračunu. Tu je g. Rasperger razlagal posamezne postavke ter prišel končno do tega, da prav za prav v našem bolniškem fondu ni denarja (ker je ves pribitek, ki ga bilanca izkazuje, zapopen v neplačanem prispevku države). S. Stanko je na to ugotovil, da bo prva naloga bodočega upravnega odbora, da iztirja dolg, ki ga državna uprava nam dolguje, da odpravi nadalje budžet ter uvede čim širšo samoupravo, ker le na ta način bo mogoče zadovoljiti težnjam ter potrebam železničarjev. Kot prvo dolžnost pa se tudi nalaga novemu odboru, da pregleda vse delovanje do danes, da ugotovi vse event. dolgove, ki jih morebiti še ima bolniška blagajna do svojih članov, da ugotovi faktično stanje ter o tem obvesti vse železničarje.

K proračunu je prvi razpravljaj od imenovanih članov g. Rodič, nakar je v imenu izvoljenih govoril s. Kitek. Ker so bile sedaj prvič volitve, so izvoljeni člani pooblastili s. Kiteka, da poda celi skupščini nekaj načrt in smernice bodočega dela, ki ga bomo izvajali. Predsednik skupščine pa očitno ni imel pravega razumevanja za tako stvar ter je prekinil s. Kiteka, da naj se omeji v svojih izjavah, nakar je ta podal le glavne izjave. (Cel njegov referat prinesemo v vednost našim sodrugom na drugem mestu. Op. ur.)

Na to je g. načelnik Arko podal v imenu nadzornega odbora izjavo, da je našel vse knjige v redu ter da predlaga razrešnico upravnemu odboru, g. upravniku in administrativnemu osebju pa pohvalo.

Naši sodruzi so predlagali razrešnico s konstatcijo, da imenovani upravni odbor ni naredil vseh korakov v taki meri, kot jih je zahteval interes železničarjev. Nakar je g. Sovre dejal, da take razrešnice ne sprejme, da pravzaprav razrešnica ne spada na dnevni red, ker so bili dosednji upravni odborniki imenovani od g. ministra saobračaja ter jih more le ta razrešiti.

V interesu nadaljnega dela so izvoljeni skupščinarji potegnili svoj predlog nazaj ter so se vzdržali glasovanja, tako da so izglasovali razrešnico imenovanemu upravnemu odboru le od direktije imenovani skupščinarji.

Za tem se je prešlo na volitve novega odbora, ki so imenovanim skupščinarjem prinesla precejšno razočaranje.

Dočim so izvoljeni skupščinarji kompaktno glasovali za svojo listo in je bila ta izvoljena s 47 glasovi, so imeli imenovani skupščinarji dve listi in sicer:

direkcijska lista, ki je bila sestavljena pod vplivom direktije in za katero so glasovali člani društva strojevodij, društva železniških činovnikov, društva profesionistov in kurjačev, dočim je Zveza jugoslovanskih železničarjev postavila svojo listo in tako ni upoštevala direkcijske liste.

Ko je predsednik razglasil izid glasovanja ter ugotovil, da je dobila prva lista (direkcijska) 24 glasov, a druga pa 20, je nastalo med posameznimi člani, ki so volili prvo listo, veliko razburjenje in g. Rodič, tajnik društva strojevodij, je obljubljal voditeljem zveze razkrinkanje radi zahrbtnega (?) dela. Radovedni smo, kakšno bo to razkrinkanje?

Novi odbori so sestavljeni sledeče:

A. Upravni odbor:

izvoljeni člani sodruzi:

Trškan Aleksander, kotlar, kur. Ljubljana
Stanko Jurij, činovnik, direktija Ljubljana
Mravljec Teodor, vlakovodja, post. Ljubljana
Smazek Andrej, vlakovodja, post. Maribor
Čanžek Andrej, stroj. pom. del., delav. Maribor
Ogrin Leopold, ključavničar, kur. Ljubljana

izvoljeni namestniki sodruzi:

Mikec Franc, kretnik, Ljubljana
Kocjan Ivan, prog. del., p. s. Ljubljana
Zelenko Ivan, spreved., post. Ljubljana
Raztresen Anton, izpiralec, kur. Ljubljana
Majer Ivan, tesar, p. s. Maribor
Sluga Viktor, kretnik, Zalog.

B. Nadzorni odbor:

člani sodruzi:

Jernejčič Franc, sklad. del., Ljubljana
Miklošič Ludvik, vlakovodja, Ljubljana

namestniki sodruzi:

Zadel Jakob, vlakovodja, Ljubljana
Zorga Rudolf, strojevodja, Ljubljana.

C. Delegati za glavno skupščino v Beograd:

delegati sodruzi:

Kitek Josip, činovnik, direktija Ljubljana
Kovač Jakob, vlakovodja, Ljubljana gor. kol.
Baraga Ivan, pr. čuvaj, Brežice
Bahun Andrej, sklad. del., Maribor gl. kol.
Krajnik Ivan, kotlar, kur. Maribor

namestniki delegatov sodruzi:

Plevnik Valentin, sprevednik, Novomesto
Bibič Martin, strojevodja, kur. Maribor
Petrovič Nikolaj, mizar, del. drž. žel., Ptuj
Pečar Franc, post. delavec, Grobelno
Čič Ivan, sklad. del., Zagorje.

Od direktije imenovani skupščinarji pa so izvolili naslednje gospode:

A. Upravni odbor:

inž. Müller-Petrič, direktija Ljubljana
Rodič Josip, strojevodja, Ljubljana
Sovre Franc, postajenačelnik, Kraljevec
dr. Štamberger, činovnik, direktija Ljubljana
dr. Tičar, šef zdravnik, direktija Ljubljana
Zupan Ciril, činovnik, direktija Ljubljana

B. Nadzorni odbor:

Finžar Pavel, činovnik, direktija Ljubljana
Gregorka Mirosl., činovnik, direk. Ljubljana.

C. Delegati v Beograd:

Bakšič Franc, kurjač, Ljubljana
Gračič Janko, zvan. I. Ljubljana
Juh Leopold, činovnik III, Ljubljana
Rodič Ivan, činovnik III, Ljubljana
dr. Štamberger, činovnik I, Ljubljana.

Za tem se je prešlo na samostojne predloge, in sicer je stavila naša organizacija 13 predlogov, ki smo jih objavili v zadnji številki „UŽ“, ter so bili vsi soglasno sprejeti, nadalje je bil en predlog iz Novega mesta ter predlog Zveze jug. železničarjev, ki so bili tudi sprejeti.

Ob pol 10. uri zvečer je bila skupščina zaključena.

Dolžnost vseh delegatov, ki so bili na skupščini, je, da obdrže v vseh podružnicah sestanke in informirajo natančno vse sodruge o delu skupščine.

Novice iz Beograda.

(Po dnevnih časopisih.)

Državni proračun. Pred finančnim odborom in v kratkem tudi pred parlamentom se bo razpravljalo o državnem gospodarstvu za prihodnje leto.

Navadno vsa podjetja, predno se bavijo s proračunom, pregledajo obračune za nazaj, sestavijo točne bilance ter nato določijo smernice za bodoče delo.

Kako pa pri nas?

Na merodajnih mestih se je sklenilo čim najbolj štediti, da se zmanjšajo izdatki. Kako izgleda naš položaj?

Državni dolgovi znašajo po „Novostih“:	
2% loter. posojilo iz l. 1881	55.000.000 Din
tobačni lozi iz leta 1888	27.000.000 „
črnogorski dolg	105.000.000 „
dolgovi, ki so odpadli na nas	
od Avstrije	1.640.000.000 „
dolgovi v Francoski	4.070.000.000 „
dolgovi v Ameriki	4.400.000.000 „
dolgovi v Angleški	4.700.000.000 „
dolgovi za nabavlj. material	6.000.000.000 „
dolgovi Narodni banki in 7% invest. posojilo itd.	8.800.000.000 „
K temu pridejo še dolžne razlike drž. nameščencem in železničarjem	250.000.000 „
Skupno	30.047.000.000 Din

Vojni invalidi, vdove in sirote čakajo na izboljšanje svojega položaja. Staroupokojeanci čakajo na prevedbo pokojnin v dinarsko veljavo. Miloščinari na svoje miloščine, ki so jim ukinjene, brezposelni na brezposelno podporo.

V takem položaju se je sestal finančni odbor ter začel preračunavati proračune posameznih ministrstev. Ko je prišel na dnevni red tudi proračun ministarstva saobračaja, so se določili izdatki okroglo na tri milijarde dinarjev. Reorganizirati se hoče vso službo

ter vse centralizirati v Beograd, ki bo potem razpolagal s krediti po svoji preudarnosti. Kako bo to izgledalo imamo jasen dokaz pri naši bolniški blagajni, ko že tekom par mesecev zmanjka kreditov.

Ogromna bremena predvideva proračun vojnega ministarstva, ki ima izdatkov skoro dve in pol milijardi in v katerem se, po poročilih političnih listov, ni črtalo niti eno mesto. Ti listi poročajo, da imamo v naši armadi 2 vojvoda, 172 generalov, 3 orožniške generale, polno upokojenih generalov itd.

Za prosveto pa je predvidenih le 800 milijonov. O proračunih za narodno zdravje, socialno politiko pa sploh ne govorimo.

Kako pa se je štedilo pri nas? Reduciralo se je nad 5000 uslužbencev, katere bo seve treba upokojiti; iz dosedanje prakse pa vemo, da so se vsa taka mesta v teku enega leta zopet zasedla. Tudi ne moremo smatrati za štednjo to, da se vsakega pol leta menjajo ministri, ki nato vlečejo pokojnine, da se za par dni imenujejo novi generalni direktorji, ki se nato pošljejo v pokoj itd.

Izpremembe v ministarstvu saobračaja. Upokojeni beograjski direktor inž. Bora Popović je reaktiviran in imenovan za pomočnika ministra; novi generalni direktor Babović je direktorial 14 dni, nakar je bil upokojen; na njegovo mesto pa je bil reaktiviran bivši generalni direktor Ilić.

Sadovi organiza- cije.

Dejstvo je, da naša organizacija od njenega prerojenja, t. j. od ujedinjenja narašča in se razvija ter pridobiva od dne do dne na moči. Soderugi, ki vedo, da se velike organizacije ne vstvarjajo čez noč, ampak da je potrebno dolgega časa, da postane organizacija tisti faktor, ki ni v stanu samo braniti svojih članov pred krivicami, ampak ki je v stanu tudi izbojevati še novih pravic. Pred svetovno vojno je pač bila v naših krajih organizacija razredno zavednih železničarjev že tako močna, da ni le bila v stanu braniti toliko celokupnih interesov kakor interesov posameznih železničarjev, ampak bila je v položaju izbojevati svojim članom celo vrsto novih pravic, katere pa so v kratkem času, ko so se železničarji pripravili za taktiko med seboj — skoraj popolnoma šle v izgubo. Toda ta predvojna železničarska organizacija v stari Avstriji tudi ni čez noč zrastle, ampak je bilo treba trdega in naporega dela dolgih let. S tem pa nočem reči, da bo zopet potrebno toliko časa, da se organizacija zgradi do tiste stopnje, kot je že bila do leta 1920. Preje se je moralo pač ledino orati, med tem ko danes tega — saj pri nas v Sloveniji — ni potrebno. Nam ne manjka dobrih in precej izurjenih moči. Potrebno nam je samo zaupanja, prvič medsebojnega in drugič zaupanja v stvar samo.

Na žal pa ni povsod pravega zaupanja in potrpežljivosti, ki je neobhodno potrebno, a to najmanj pri onih članih, ki so najmlajši v organizaciji in ki so najmanj žrtvovali. Dejstvo je, da je trpljenje naših mladih sodrugov, zlasti zúnaj na odprtih progah, skoro nepopisno. Krivice se gode zlasti našim članom — in tudi seveda nečlanom — predvsem na progovnih sekcijah, kakor se niso godile že desetletja sem. In ti obupani sužnji se tu in tam končno odločijo za organizacijo z upanjem, da bo takoj drugi dan konec krivic. Ker pa se uspeh organizacije ne opazi že drugi dan ali saj že drugi mesec, nastane resignacija in ti novi sodruzi se že vprašajo, ali se sploh splača še

nadalje vstrajati, ali pa ne bi kazalo izstopiti! In res: dogodi se, da skupina pri progovnom mojstru tam in tam ta in ta mesec organizira, med tem pa je sosednja skupina, ki se je pred dvema ali tremi meseci organizirala, že na begu iz organizacije, češ: saj se še do danas ni to in to ukrenilo, ali pa će se tudi je, ni še nobenega uspeha in zato izstopim! Ja, so drugi, to je napačno stalište. Na žal je bilo vedno tako, da se ni dalo vseh tlačenih in trpećih v enem dnevnu prepričati o koristnosti strokovnih organizacij, ampak samo polagama.

Mi imamo ljudi, ki pravijo: „Jaz se bom organiziral, potem ko se bodo drugi organizirali“, ali pa: „Organizirao se bom tekad, ko se bom prepričao, da je organizacija nekaj naredila.“ Če bi bilo moguće vse zaposlene ene gotove stroke v enem dnevnu ali enem mesecu ali saj v enem letu prepričati ali pridobiti za organizaciju, tekad bi se lahko zgodilo, kar mnogi naivni člani pričakuje — da bi bila organizacija u stanju u najkraćem času vse nedostatke popraviti. Kolikor moći, toliko pravice! Toda vendar tudi že danas ima zaznamovati naša mlada in še razmeroma slaba organizacija lepe uspehe, ki se pa ne vidi u tako moćno, vendar pa že ti uspehi daleć otehtaju žrtve, ki jih prinašaju člani u obliku prispevkov. Ako se u pr. posledic ene velike poplave ne more na enkrat popraviti, je vendar tekad da uvažno, če se reko zajezi, da ne more nadalje trgati in razdirati jezov. To pa se je — saj deloma — vsekakor zgodilo. Mi imamo lepe uspehe zaznamovati, ki pa so, kakor že rećeno, većinom nevidni. Kljub nasprotnemu delovanju janičarjev, ki išće protekcije u organizaciji, ki ji je boter delodajalec — željezniška uprava sama — je vendar dosegla naša organizacija lepe moralne uspehe. Ampak eno, kar je najvažnije in radi ćesar sem se odloćil te vrstice pisati, je to, da većina članova misli, da je storila s tem dovolj, ć plaća ćlanske prispevke. Ne, so drugi! To je velikanska zmota. Vsi člani in vsak posebej so dolćni agitirati in zopet agitirati predvsem u svoji najblićji okolići in u mogućnosti tekad u širšem krogu. Nekdo se je većanil pred ćvema mesecema in plaća obićajni prispevek in nićesar već. On ne agitira, ne gre na shode ali sestanke, raje eventualen prosti ćas trati kakorkoli. Tak ćlan je mrtev ćlan. On najvećkrat ne ve sam, zakaj je pravzaprav organiziran, kam šće, da bi druge poućeval. Tak ćlan je mnenja: ali saj sem organiziran, tam u Ljubljani je centrala in ona naj dela. Centrala je res tam, to se pravi: centralni odbor. Kdo pa je ta odbor? To so vendar sami željeznićki uslućbenići kakor smo mi vsi ostali na proćah in postajah. Ti plaćaju ravno tako svoje prispevke u organizaciju kot mi vsi ostali. Ta odbor mora poleg plaććavanja svojih prispevkov mnogo, mnogo delati, toda odbor ne more iti na proće in u delavnice agitirati. Tega tekad ne morejo niti podrućnićni odbori sami, ampak to morejo in moraju edino člani sami, ki so dnevno u naj-oććji stiki u vsemi zaposlenima u željeznici. Centralni odbor in tekad podrućnićni odbori moraju izvršćvati sklepe kongresov, shodov in sej. Moraju intervenirati in hoditi na mnoge shode in sestanke, ampak agitirati pa ne morejo već kot vsak posamezen ćlan u svojem slućbenem okoliću. Zato, novoustanovljene podrućnice in posamezni člani bez izjeme, uvaćujte, kar sem tukaj navedel, in vstrajajte u organizaciji tekad ćasa, da bo ista polna, da bo zadnji željeznićar organiziran. Tekad bo naša organizacija dosegla svoju nalogo u polni meri.

B.

Razprodajaleci koledarja

nam naj pošljejo ćimprej obraćun za prodane koledarje. Neprodane naj ćam vrnejo tekad, da jih pošljemo drugim, ki jih še zahtevaju.

Ker bomo ta mesec tiskali nas'ove za pošiljanje lista „Ujedinjeni Željeznićar“, naj ćam vsak, kdor ima pri prećimanju lista kako nepravilnost, napaćen ali nepravilen naslov, to tekad naznani, da popravimo. Tekad podrućnice naj pošljejo eventualne popravke, da bo ekspedicija lista u redu.

Izdali smo nove bloke. Podrućnice, ki jih potrebujejo, naj ćam javijo, da jih pošljemo.

Novi ministar - stara pjesma!

U oći Boćića otpuhnut je sa fotelja ministra saobraćaja g. Anta Radojević, a njegovo mjesto zaoćeo je g. Krata Miletić: velenman i energićan ćovjek. Ne ćemo se ovdje upućtati u šćetne posljedice, koje naš saobraćaj trpi uslijed tih ćestih promjena svojih najvićih upravnika. Ove promjene djeluju na naš saobraćaj, koji je još uvijek neuredjen i bez sistema, upravo ubitaćno. Naopaka državna politika, koja sve rećava prema nahodjenju i potrebama raznih politićkih partija i grupa, dolazi do najšććeg izraćaja upravo u tom ćestom smjenjivanju upravnih organa u tom ćisto stručnom resoru. Doduće od izmjene samog ministra malo moće biti šćete, jer ta su gospoda redovno sve prije nego stručnjaci (ala Koroćec). Nu ta naopaka politika ne mijenja samo ministra, za ministrom leće i svi vići stručni funkćioneri, što opet povlaći daljnja mijenjanja osoblja do samog prućnog straćara. A zašto da radi naopake politike ministra ili vlade trpe i mnogi nići slućbenići, koji nićje i nića skrivili nisu.

Za starim ministrom nemamo razloga ćaliti. Upoznali smo ga samo pe zlu, ni jedne dobre uspomena iz seće ostavio nije. Novi ministar pako, slabo ćam nećte bolćeg oćećaje. Poćao je odmah putem svog predćednika. Mjesto da uzme u razmatranje i riješavanje nepravdi svojih predćasnika, da uvaći naš ćahćjeva i prestavke upućene mu ispred ogromne većine željeznićara, ne, odmah slijedi loćim primjerom svoje predćasnika i izdaje ferman o „potrebi reda i discipline“ kod svog željeznićkog osoblja. „G. ministar saobraćaja od strane trgovaćkog sveta primie je mnoge žalbe s obćirom na zavlacćenje posla kod predaje otpreme i izdavanja pošiljaka i o neurednostima kod putnićkih vlakova. Osim toga se mnogi slućbenići ne drće slućbenog reda, nego se nenadlećnim putem obraćaju na vića nadlećstva. Neposluh i denuncijacije dokaz su nedovoljne discipline. Disciplinu u ponaćanju i red u poslovanju treba avim sredstvima što prije uvesti“ itd. Tu istu pjesmu zapjevao ćam je i g. A. Radojević, kad je postao ministar. Pa što je polućio? Nića. I od ove pjesme bit će slaba glasa. Željeznićari su u ostalom već navikli na te razne naredbe o „reću i disciplini“, da sve novo ste strane primaju samo sa ironijom. Popred provokacije, u tim fermanima redovno nalazimo i bestidne denuncijacije.

Na ovaj ferman željeznićari izjavljaju: mi savjesno vrćimo svoju dućnost, „reću i disciplini“ i odviće se povinjavamo. Za ovakav postupak i ovakvu platu mi smi i pre-savjesni. Ako igdje manjka na savjesnosti, to je slućaj u ministarstvu saobraćaja, i ako igdje treba „reda i discipline“, to je nućno te vrline u prvom reću uvesti u ministarstvo saobraćaja i njegove organe. Dok se ministre i direktore mijenja kroz noć, na naćin koji ih dovodi sumnu upravo sa „reda i discipline“, dotle ovakve naredbe prema nićem osoblju ne mogu upaliti. Novi ministar — stara pjesma.

Napomenuti ćam je još ovo: vara s g. ministar saobraćaja, ako misli, da se sućtim naredbama i odredbama moće izmijeniti aljkavost u našem saobraćaju. Isto tako odlućno odbijamo i najmanju sumnju, da je toj aljkavosti krivo niće željeznićko osoblje. Protivu iznjutih insinucija mi najodlućnije protestiramo. Svo željeznićko osoblje pozivamo, da na ovu naredbu odgovori sa svojim organizovanjem u našu ujedinjenu strukovnu organizaciju, kako bi jaki, sloćni i organizovani mogli da sprijećimo, da nas i budući ministri ovako martretiraju! Organizovanom borbom moramo si izvoćjevati poboljšanje našeg moralnog i materijalnog poloćaja, a dok naše potrebe nisu zadovoljene, to neka zna i g. ministar, ne moće biti ni bolćeg saobraćaja.

Iz naših podrućnica.

Zagreb: Svojevremeno izvijestili smo o stanju kasarne u Koprivnici, koja se nalazi u nekoliko vagona i slići viće šćali, nego li odmoristiu za izmućeno vlakopratno osoblje. Naša kritika te kasarne vrlo povoljno je odjeknula medju svem interesiranim osobljem. Mnogi kaću, da je to vrlo dobro što se ovo ruglo od kasarni iznosi u javnost, u tekad bolće, jer su sve intervencije i molbe za popravak tih kasarni ostale glas vapijućega u pustinji.

Naš „Ujedinjeni Željeznićar“ ćita se naroćitim interesom, jer uzima u zaćtitu osoblje i vaspitava ga, doćim se žuta štampa sve viće odbacuje. Svaki pa i onaj sasna nevaspitani željeznićar je uvidio, da ta štampa ne brani željeznićare i nopoće ne poklanja paćnja njihovom bolćitku.

Ovoga puta izvijestiti ćemo o kasarnskim prilikama u Splitu. Od otvorenja lićke pruge do pred kratko vrijeme kasarniraše nas u G vagonima. U ljetu još kako tako, moglo se izdržati, ali sada, u zimi i buri, u vagonima viće nismo mogli izdržati. Dali su ćam sklonište u jednoj zgradi na novom kolodvoru tkz. „Kopilice“ koje je od prave stanice udaljeno oko 4 km. Prestavite si naš poloćaj: voćnja iz Zagreba do Splita traje 14 do 15 sati (voćnja i slućba vrlo naporna), mjesto da odmah lićgamo u odmoristie — marširaj još 1 sat, a natrag isto toliko. Kod lićpog vremena još kako tako, ali kod kiće i bure, pa zmućen uslijed dugovremene slućbe, e to je i za ćivinu nepodnosivo a kamo li za ćovjeka. Protestirali smo i traćili bolće i ćovjećije: doznaćiće ćam opet G vagona na stanici Split. Vagoni zamazani, promoićvi i hladni. Šta da ćinimo? Protestirali smo, ali nećto bolćeg ćam se ne daje, a izdržati u vagonima bilo je nemoguće. Što da radimo? Da si spasimo ćivote i zdravlje iznajmili smo kod jednog privatnika veću sobicu, koju ćemo plaćati sami iz svog džepa. Stajat će nas 600 dinara mjesećno. Pa bolće i to, nego vucariti se i smraćavati po G vagonima. Evo, ovako je konaćno riješeno pitanje kasarne za putujuće osoblje u Splitu. Slućimo željezniću, zbrijavamo i pratimo joj vlakove i — plaćamo joj stanarinu. Ako ista, ali ovo je bruka za sav sistem upravljanja na našim željeznicama. Sve te moće da se dećava samo uslijed skranjeg nećaja, koji sve viće izbija kod upravnih organa na našim željeznicama. Pitaćmo g. Ministra Saobraćaja: gdje je tu „red i disciplina“ i tko je odgovoran za ovaj nećaj??

Bjelovar. U prošlom broju izvijestili smo o ponovnom oćivljenju naše podrućnice, koja zadovoljavajuće naprećuje. Iza dugovremenog mrtvila mi smo se opet osovili na noge i nadamo se, da ćemo na nogama ostati. Mi nismo ni do sada spavali, ali sticaj naših lokalnih prilika onemogućavao nas je u jaćem djelovanju. Ovdje su svojevremeno jako obvlaćali ćuti, koji su sada u potpunosti odavle nestali, a za uspomenu ostaviće svestranu duhovnu pućtoć. Morat ćemo svojski prioniti, da tu pućtoć odstranimo i kod željeznićara opet produbimo smisao i vjeru za organizaciju. Da zaostalo nadokaćimo, bit ćemo zato u našim nastojanjima marljiviji.

Održali smo jednu vrlo posjećenu skupćtinu, na kojoj smo razloćili djelo ujedinjenja željeznićarskih klasnih organizacija i potrebu, da se to djelo i sa naše strane, našim organizovanjem, pomogne. Naićli smo na svestrano razumijevanje. Ujedinjena organizacija ardaćno je pozdravljena. pristupili smo izboru novog odbora, koji se je konstituirao ovako: Bolto Kosalec predćjednik, Josip Mavrović potpredćjednik, Ivan Urek tajnik, Ivan Baranja perovodja, Dragutin Kemenović blagajnik, Joco Radelić, Blać Hohnec, Vid Škoda, Stjepan Major odbornici, te nadzorni odbor: Matija Gombec, Gćuro Kudumija, Vjekoslav Schlöser i Josip Donjek.

Indija. Naš rad na dizanju organizacije uspješno naprećuje. U godini 1926 nadamo se opet zadobiti našu prijaćnju moć, koje se svi rado sjećamo, jer se tada nije nikad nića radila za nas a bez nas. Sada, jer smo slabi, sasma je drugaćije. Zakidaju nam se plaće, produljuje radno vrijeme, zakida prekovremeni rad itd., a nitko nas ne pita za mišljenje i naše sлагање. Kroje nam sudbinu ćisto po svojem ćefu. Dok ćam se celo vreme posle preokreta nedeljni rad plaćao kao prekovremeni, i ako je je to još uvijek praksa u svima Loćionama, nama je to odućeto i plaća ćam se samo tekad sati, koliko smo radili. Rad državim praznicima plaća ćam se isto prostom satninom. Pripoveda se još, da će se radno vrijeme produljiti na 9 i 10 sati, itd. Ima još kojećta. Kad se žalimo na ovakav postupak, teško nas se saslućava, a obićno se veli, kome nije pravo neka ide. Sve ovo je posljedica naše slabosti i neotpornosti. Ipak protestirajte na nadlećnom mjestu, a mi ćemo pregnuti na organizovanje neorganizovanih, na prosvjećivanje zaostalih, jer smo uvjereni, da je to jedini put pa da do naših prava opet dodjemo.

Sisak. 9. januara održana je ovdje velika željeznićarska skupćtina, koja je uspjela iznad svakog oćekivanja. Unutar

jednog mjeseca bila je druga skupćtina, koju je sazvala podrućnica Ujedinjenog Saveza željeznićara Jugoslavije, pa ćam njihov uspjeh jamći, da je ujedinjena organizacija stala ovdje na vrlo ćvrato tlo. Govornici kao i slućaoći trudili su se, da radu skupćtine i organizacije dadu pun ozbiljan smisao, kako to moću i umiju da ućine samo ljudi, koji znadu kud hoće i što hoće. Naš je zahtjev: viće kruća, viće slobode i viće prava. Taj zahtjev je jedinstven svima nama, i zvanićniku, i slućitelju, i radniku. Borba za oćivotvorenjem ovih zahtjeva ćini nas drugovima, solidarnima i organizovanim borćima. Za dokućenje tih zahtjeva boriti i zalagati ćemo se, nićim se u tom djelovanju ne ćemo dati smesti.

Skupćtinu otvoriće i sakupljene pozdraviće predstavnici podrućnice, a o poloćaju željeznićara izvrćenim intervencijama za popravak poloćaja i zadatcima organizacije referiraoće drugovi iz Zagreba i Ljubljane. Posle njihovih referata razvila se ćiva i umjesna diskusija, u kojoj su ućestvovali drugovi siććani i gosti, koja je svrćila sa apellom na sve željeznićare, da na spavaju, da ne lutaju u praznom, već da se organizuju i svrstaju u ćvrsto redovno ujedinjene željeznićarske organizacije. Mi se nadamo, da će ovaj apell biti razumljen i uvaćen, da će skoro doći vrijeme, kada će neorganizovan željeznićar u Sisku biti smatran belom vranom. Drugovi Siska i okolice ne ćasimo, preganimo na rad, dićimo i jaćajmo našu organizaciju. Siććanin.

Delo bolnićkega fonda.

(Referat s. Stanka k „poroćilu upravnega odbora bolnićkega fonda“.)

Leta 1922., ko je tekad Jugoslavija po dolćem pomišljanju stopila u krog onih držav, ki so se obvezale izvršiti nekako socialno zakonodajo, je u juliju zagledal luć belega dne splošni zakon o savarovanju delavcev, na podlagi kateroga je izdal minister saobraćaja naredbo o osiguranju državnega prometnega osoblja ter pravilnik k tej naredbi.

Prićakovali smo, da se bo nehal tekad križev pot željeznićarskega osoblja ter se ustanovila institucija, ki bo odgovarjala dejanskim potrebam.

Kruto je bil prevaran željeznićarski proletariat. Kot se spomnili staja sneg, tako so željeznićarjem polagama izginile pravica za pravico in danas so bolj brezpravni kot tekadaj. — Naredba predvideva pravice in dolćnosti, ima silo zakona, a tam, kjer govori o dolćnostih, se kruto upoćteva, ubirajo ćlanski prispevki, diktirajo kazni, tam pa, kjer govori o pravicah, so te pravice le na papirju, kar je izkusilo že tisoć in tisoć željeznićarjev in njih drućin, ko so prišli izmozgani in bolni, da dobe pomoć, pa so bili zavrnjeni — jer nema kredita.

Minister saobraćaja, mesto da bi razpisal volitve, je to odlacćal, pustil bolnićki fond brez vodstva, nato pa imenoval neke upravne odbore popolnoma proti smislu naredbe, ki izrecno reće, da se imajo vsa dela in predpriprave konćati do 1. oktobra 1922. Preje so imeli željeznićarji prosto zdravljenje u bolnicah, toplicah, dobili so zobozdravljenje, hranarino redno konceć meseca, dobili so prava zdravila itd., a vse to je sukcesivno izginilo.

Kaj pove poroćilo upravnega odbora?

Oblastna direkcija je bila osnovana u Ljubljani dne 1. januarja 1924 in centralna uprava bolnićke blagajne u Beogradu je ukinila svojo filijalo pri inšpektoratu ter odredila ustanovitev oblastne uprave bolnićke blagajne u Ljubljani. Direkcija pa je dala nalog, da stavi predlog za imenovanje upravnika in upravnega odbora. Odredila je, da se mora osnovati pri direkciji za bolnićki fond tekoći račun, u katterega se stekajo vsi prispevki ćlanov in redni prispevek državne uprave.

Leta 1923. izvrćene volitve so bile razveljavljene, ker se je ugotovilo (kće?), da ćlani niso bili informirani o pravicah in dolćnostih ter je bila naredba in pravilnik u nasprotstvu. Raćunsko financijska slućba je bila neurećena, ni bilo moguće sestaviti bilanc ter se torej ne bi moglo pravilno razpravljati. —

Tako pravi poroćilo! Kaj se je ukrenilo, da se vse to odpravi? Kako je obvestil upravni odbor željeznićarje o pravicah, kako jih ćim je zagarantiral? Ali je dobil vsaj eden izmed nas predpise bolnićke blagajne? Kje so statistike o raznih bolećnih, izdatkih? Kje evidence? Kdaj so bili razglašeni rezultati volitev u bolnićko blagajno? Zakaj se prikriva številke?

Nato, pravi poroćilo, je minister imenoval upravne odbore. Kdo je predlagal

te odbore? Direkcija je imenovala predsednika. Po predpisih volijo podpredsednika izvoljeni člani. Kateri izvoljen član je volil za podpredsednika gosp. Sovreta? Minister je nato na predlog centralne uprave v Beogradu potrdil nek pravilnik o računovodstvu bolniškega fonda, ki centralizira vse premeženje, da celo prispevke članov v Beograd, ki z njim upravlja. In ta centralna uprava je za celo leto odobrila za celo ljubljansko direkcijo kredit v znesku Din 1,645.500, torej svoto, ki ne zadostuje niti za štiri mesece.

Kje je bil imenovan upravni odbor tedaj, ko se je sestavljal gornji pravilnik? Kaj je ukrenil, da se gornji pravilnik izvrše?

Kaj je ukrenil, da se ožigosa in ukine odredbe, ki jih je izdelala centralna uprava, ki pa so pridržani sklepom rednih skupščin?

Na ta vprašanja poročilo ne da odgovora. Poročilo ugotovi, da se je nato pričelo neredno izplačevanje hranarine delavstvu, ki je moralo čakati po več mesecev. Upravni odbor je naredil zato predstavo na direkcijo, da bi računski oddelk obravnaval te posle hitro in da bi se izplačevala dajatve koncem meseca.

Kaj se je s to predstavo nadalje ukrenilo? Kaj je delal upravni odbor nadalje? O tem poročilo molči!

Krediti so bili premajhni. Kdo je tak budžet predlagal? To poročilo ne pove. Pač pa ugotavlja poročilo, da je prišla centralna uprava do tega, da so članski prispevki premajhni in jih je povišala za celih 50%. Kaj je pa naredila centralna uprava, da iztirja del državne uprave? Poročilo molči. Konstatiram, da je bilo 50% povišanje članskih prispevkov nezakonito, ker mora o povišanju prispevkov sklepati le redna glavna skupščina, kakor veli naredba ter obenem nepotrebno, ker stari članski prispevki in dolgujoči prispevek državne uprave daleko zadostuje za pokritje vseh rednih dajatev.

Zakaj se ni o vseh napadih na osebo železničarje obvestilo? Uradna tajnost ne more biti ovira, ker nikdo mi ne mora vezati ust takrat, ko se gre za preprečiti krivice, ki se nameravajo naprtiti osebi.

Zakaj imenovani upravni odbor ni pravočasno demisioniral, ampak je kljub napovedani ostavki, ko ta ni bila sprejeta, še nadalje vršil svoje posle?

Ni je sile, ki bi me mogla prisiliti k sodelovanju pri stvarih, s katerimi se ne strinjam, ker bi to pomenilo omejevanje osebnosti svobode.

Poročilo nadalje pove, kako plače dobivajo specialisti v centralni ambulanci. Zneski Din 500 do Din 1500 mesečno se naravnost smešno nizki ter se čudim, da specialisti sploh še uradujejo in sicer nekateri naravnost požrtvovalno.

Razpisana so bila nadležna zveždravniška mesta v Novem mestu, Ptuj, itd., pa je centralni odbor pogodbe zavrnil, ker baje ni mogel za nje izposlovati vozne ugodnosti!

Kaj je nato v tem pravcu ukrenil naš imenovani upravni odbor? O tem poročilo ne govori!

In tako dalje navaja poročilo ukrepe imenovanega upravnega odbora, ne pove pa, kaj je ta odbor ukrepal, ako je bila predstava zavrnjena.

Poročilo upravnega odbora, ki smo ga čuli, nas nikakor ne zadovoljava, ker navaja številke, datume sej in razne manjše sklepe ter nerednosti, nikakor pa ne pove, kaj je ta imenovani upravni odbor sklenil in delal, da zavaruje člane pred poslabšanjem. Kaj je naredil, da varuje oziroma si izvojuje samoupravo? Ni povedal, kako je prišel do tega, da je vršil posle skupščine.

Krivda, da je položaj železničarjev danes neznošen, krivda, da so hirali in padali skup naši delavci pri delu, ker niso mogli biti bolni, ker niso mogli pustiti svojih družin brez vseh sredstev, leži na centralnem upravnem odboru v Beogradu, a obenem z njim tudi na oblastnih upravnih odborih, ki niso znali uveljaviti teženj osebja.

Kaj je naredil upravni odbor, da bi se upoštevali sanitetni predpisi? Poglejte naše kurilnice, delavnice, kjer morajo delati profesionalisti in delavci v najnevarnejših razmerah! Poglejte naše kasarne, kjer so ponekod vse odeje raztrgane, so stenice in celo uši, prostori pa nezakurjeni. Kje in v kakem stanju so nevalnice?

Kaj je ukrenil za zboljšanje takih razmer imenovani upravni odbor?

Kje je bil imenovan upravni odbor tedaj, ko je zdravil bolne ljudi načelnik ali šolski uradnik?

Kje je bil upravni odbor tedaj, ko se je pustilo otroka, oparjenega z vrolo vodo, zdraviti po slugi?

Kje je bil upravni odbor tedaj, ko so se izdajale razne stroge okrožnice in grožnje s kaznimi?

Ali je upravni odbor kaj ukrenil, da se te okrožnice ne izdajo?

Pogrešamo teh navedb v poročilu, ki zanimajo nas vse. Poročilo je nepopolno, ga ne moremo sprejeti, ker na tisoče sodrugov, ki nas je poslalo sem, nam je naročilo, da zahtevamo točne podatke. Ker tega nismo dobili, izvoljeni skupščinarji ne moremo odobriti poročila, obsojamo dosedanje delo ter smo proti sprejemu razrešnice.

Strokovni vestnik

Pomanjkanje kreditov.

Nešteto brezposelnih čaka na službo, v marsikateri družini dorastel in vojaščine prost sin čaka na kos kruha, od katerega je večkrat odvisno tudi vzdrževanje starišev, na stotine prošelj leži v rešitvi na direkciji, a na vse to prihaja vedno isti odgovor: Nema kredita, počakajte do 1. IV. 1926, ko dobimo nove kredite.

Kljub temu pa je na direkciji in posameznih drugih jedinicah zaposlenih večje število ženskih moči, ki so poročene. A mesto da bi skrbele za družinsko življenje in vzgojo otrok, si raje najamejo za par sto kron služkinjo, same pa hodijo v urad, kjer morajo z ozirom na svoj stan uživati privilegirano mesto. Po potrebi zbole in njih delo se tiste mesece navadno vrši brez posebnega nadomestila.

Ena od teh je soproga trdnega trgovca, druga bančnega uradnika, tretja železniškega ali finančnega uradnika itd.

Ali ne spadajo te gospe v prvi vrsti domov k svoji družini?

Ali ni na stotine brezposelnih na cesti, ki čakajo službe?

Kdaj bo uprava tu napravila red?

Delavci pozor!

Sprejemanje v provizijski zavod.

Kljub opetovanim pojasnilom, ki smo jih izdali potem okrožnice in tudi v časopisu, še vedno nekateri niso na jaanem, kaj ukreniti.

Celo nevednost nekaterih službenih jedinic je toliko, da ne vedo, ali bi odpisali prijave za sprejem v provizijski zavod že po enoletni službeni dobi, ali šele po treh letih.

Da se to uredi, naj se naši sodrugi ravna po točno po naših navodilih. Takoj ko imaš eno leto neprekinjene službe, si 21 let star, vojaščine prost ter nisi pogodbeni delavec, vložiti takoj pri svojem neposrednem načelniku dokumente (krstni list, vojaško odpustnico) ter prosi, da se izpolni prijava za provizijski zavod. Nato moraš iti na zdravniški pregled, nakar gre vloga na direkcijo, od katere boš rešitev o sprejemu v provizijski zavod.

Sedaj je na direkciji okoli 300 neresenih prošelj (medtem iz kurilnice Ljubljana I okoli 50), ki pa bodo vse rešene tekom meseca februarja 1926. Nato se bodo prošnje redno reševale, kot bodo prihajale na direkcijo, zato pa drezajte pri neposrednih načelnikih, da vaše vloge čim prej odpošljejo.

Ako vam načelnik pravi, da morate čakati tri leta, ga opozorite na odlok št. 66.235/VI, razglašen v službenem listu direkcije št. 20 od 16. maja 1925.

Nadalje se je sedaj vložila primerna intervencija za one delavce, ki niso vsled lastne krivde zamudili prijavo v provizijski sklad ter so bili sedaj kljub temu, da imajo že po več let službe (po 6—8 let), sprejeti šele s tekočim mesecem v provizijski fond. Ker ni njih krivda, da niso pravočasno prosili, je dolžnost uprave, da jim vstope ves čas za nazaj, ne pa da bi morali ti delavci za to všteti šele po petih letih članstva v fondu zaposliti.

Progovno delavstvo.

Že opetovano smo se obrnili v več nerednostih na gradbeno odelenje, ki pa zadeve bolj počasi rešuje. Ko pa se zmanjšujejo krediti, je progovna sekcija hitro na delu, da odpusti pogodbene in za njimi začasne delavce. Ako gre potem delo v redu naprej ali ne, to ne igra velike vloge. Pri zadnjem snegu so ležali po vseh postajah ogromni kupi snega ter so bili potniki cele tedne izpostavljeni nevarnostim,

da pridejo pri izstopanju pod vlak. Danes navedemo nekaj nerednosti:

Pri prog. sekc. Zidanost, zlasti v Brežicah in Savskem Marofu je pretežna večina progovnih delavcev, ki delajo že po več let, še vedno pogodbenih ter so izpostavljeni vsak čas odpustu iz službe. S tem se jim pretirajo leta in ne pridejo nikoli do stalnosti, nimajo voznih ugodnosti in sploh nobenih pravic.

Ali niso ti trpini progari upravičeni zahtevati stalnost? Nadalje progovni delavci akoro nikjer ne dobe izplačilnih listkov in ne morejo kontrolirati, ali sploh dobe pravilno izplačane svoje prejemke.

Tudi glede provizijskega fonda je pri progovnem delavstvu najslabše, čeprav pride odlok, da so v provizijski fond sprejeti, morajo čakati mesece in mesece, da se jim prispevek odtegne. Da bi se pri progovnih delavcih izvedla regulacija urnih plač, o tem še za misliti ni.

Pač pa se jih nažene, ako pride nadomada aneg, delat čezurno delo, ki ga pa navadno ne dobe plačanega.

Deati je temu kriva neorganiziranost progovnega delavstva, še več pa dejstvo, da si pusti progovni delavec od svojega progovnega mojstra usiljevati organizacijo ter je tako progovni delavec vezanih rok, ker če se hoče pritožiti na organizacijo, dobi to v roka njegov progovni mojster, ki pač ne bo delal sam čez sebe.

Zato progovni delavci, ako si hočemo sboljšati naš položaj, vatopimo v razredno bojovno organizacijo, da si zasiguramo boljše bodočnost in pravice.

Povrnitev davka delavcem.

V preteklem mesecu in deloma v decembru je bil povrnen delavcem neopravičeno odtegnjeni davek. Ta davek pa se je povrnil le deloma.

Obracamo se na direkcijo, da povrne davek tudi tistim, ki so bili medtem odpuščeni iz službe ali šli k vojakom, v prvi vrsti pa vdovam medtem umrlih delavcev ter provizionistom.

Vdove umrlih delavcev dobe naravnost mizerno provizijo, enako tudi provizionisti. Ako se je lahko plačal davek aktivnim delavcem nazaj, se čudimo, kako da se zavlačuje izplačilo gori navedenim?!

Apeliramo na g. direktorja, da izda nalog za povračilo davka tudi vdovam umrlih delavcev, provizionistom ter izstopivšim.

Kaj je s starostnim zavarovanjem delavstva lokal?

Pod bivšo južno železnico so uslužbeni in delavci lokal (tako Ljubljana, Vrhnika, Grobelno, Rogatec itd.) redno plačevali prispevke za provizijski sklad ter so se ti prispevki odtegovali tudi po podržavljenju. Kar naenkrat pa je direkcija ukinila odteganje prispevkov tem delavcem, in sedaj ti delavci vise v negotovosti, kaj bo z njihovimi zagaraniranimi pravicami. Denar, ki so jih plačali, leži baje sedaj deponiran na direkciji in ta ne ve, kaj bi naredila.

Podržavljenje se je izvedlo tudi na lokalkah ter se je nastavljenost osebja prevedlo na zakon o državnem prometnem osebju, delavstvu se redno odtegujejo prispevki za bolniški fond, enako redno se jih kaznuje za vsako malenkost.

Ko pa pridejo na vrsto njih pravice, pa se kar naenkrat nekdo spomni, da ti delavci pravzaprav delajo na lokalki, katero pa seveda upravlja državna uprava. Ubogi delavci pa si ne vedo pomagati, organizacije pa v pretežni večini ne poznajo.

Glede njih sprejema v provizijski fond se je obljubljalo, da bo razpravljaj nek odbor, ker pa to vprašanje še do danes ni rešeno, se obračamo tem potom na g. direktorja, da zadevo uredi ter odredi, da se tudi delavce lokal sprejme čimprej v provizijski zavod.

Železniške nesreče in kretnik?

(Od sekcije kretniškega osebja.)

Zadnje čase se vedno pogostejše čita v političnih časopisih o železniških nesrečah ter se ugotavlja kot vzrok: napačna lega kretnice, oziroma kretnik je zakrivil ter se ga je odpeljalo v zapor.

Kretnik je prvi in zadnji na postaji. Ako je kretnik napravil svojo dolžnost, gre ves promet v redu, drugače pa mora on kriti vse — od uradnika do delavca.

Res je, da je največ ali bi rekel skoro vsa točnost in varnost prometa v postaji ležala na kretniku, nadkretniku oziroma blokovníku, ker je on glavni regulativ vsega premika posebno v večjih postajah, kjer je cela postaja vezana s telefoni in drugimi aparati.

Kretnik mora biti zanesljiva oseba, da se more prometnik zanesti na njega, ker z malo neprevidnostjo se zgodi lahko največja nezgoda, ne samo materialna škoda, ampak tudi življenska nevarnost preti osebi in potnikom.

Ali je gospodom v Beogradu znano, da je kretnik, nadkretnik in blokovník v II. kategoriji zvančnikov, toraj v najslabši v eksekutivni službi?

Gospodje, dajte kretniškega osebju, kar zasluži in kar mu gre, to je vsaj prva kategorija zvančnikov. Ne pa od njega zahtevati samo izpolnjevanje dolžnosti, pa mu ne dati nikakih pravic. Skoro vsaki kategoriji je dana možnost priti naprej, le ubogi kretnik nima nobenega izhoda.

Katero povelje moram upoštevati? Direkcija izda brzojavno okrožnico, katero uredi vršenje dnevnega prometa ter točno navede odhod skupin, vlake, ki jih mora skupina speljati, in točno številko vlaka, s katerim se vrne skupina domov!

Skupina vso službo izvrši točno po okrožnici direkcije. Kaj dobi? Pohvalo? Nel! Ampak kazni in sicer 30 Din ali celo več.

Premikači — pozor! Da vam ne bo treba hoditi po sodnijah in biti obtoženi težkih poškodb po državnem pravdniku, pazite, da boste, predno boste začeli premikati, šli okoli in okoli celega vlaka, da ugotovite ali ne grozi komu nevarnost, nato pogledite v vse vozove, ako se morda ne nahaja kdo notri ali pa pod vozom, ko bo pa to izvršeno, dajte strojevodji, čeprav stojite zraven njega, znamenje s piščalko in z zastavico!

Seveda, če se bo naredila vsled tega zamuda, boste pač plačali kazni, na sodnijo pa le ne bo treba hoditi, ker ste upoštevali vse varnostne predpise.

(V obtožnici nekega našega sodruga so namreč navedena vsa ta dejstva, ki jih je on baje deloma opustil in sedaj ga drži državni pravdnik za vrat. Nas veseli ta slučaj, ker bomo enkrat lahko pred sodnijo dokazali, kje leži krivda na nesrečah. Op. ur.)

Kako se postopa. Načelnik suspendira (?) delavca in ko pride koncem meseca po denar, mu da plačo za par dni, na to pa mu da podpisati neke pole za bolniško blagajno in ga tako naknadno napravi bolnega, češ da bo ostalo plačo dobil od bolniške blagajne. Ali je to v redu? Ali se na ta način varčuje s krediti? Ali pa hoče na ta način načelnik zdravega delavca obrniti za 30% plače.

Mi temu načelniku povemo, da se bo opekeli.

Intervencije v Beogradu.

(Nadaljevanje iz 3. stev.)

Deputacija je nadalje intervenirala v naslednjih zadevah:

Zakon o drž. prometnem osebju ter ureditev delavskega vprašanja. Načrt zakona je bil izdelan in se sedaj lahko stavijo protipredlogi. Glavno pri sprejetju tega zakona bo „finančni efekt“ ter se bodo plače regulirale v mejah kreditov. (Od te pragmatike nam torej ni dosti za pričakovati.) Deputacija je predložila naš osnutek ter zahtevala sklicanje ankete vseh želez. strokovnih organizacij.

Delavski pravilnik je po izjavi g. Nedeljkovića že definitivno izdelan ter čaka sedaj le še na odobritev proračuna železniškega ministerstva za leto 1926, da se bodo potem vstavile notri plačilne stopnje in sicer v taki izmeri, da ne bodo preokračeni dovoljeni krediti. Deputacija je stavila pri tem vprašanju zahtevo po nastavitvi delavcev in po zagaraniranju starih pravic ter izjavila, da ne bo opustila organizacija nobenih korakov, ampak se bo poslužila vseh razpoložljivih sredstev da se bo enkrat končalo vedno izrabljanje delavskega osebja. G. Nedeljković je nato izjavil, da od 1. aprila 1926 dalje ne bodo več posamezne direkcije razpolagale s krediti, ampak se bo vse centraliziralo v Generalno direkcijo Beograd, ki bo dajala posameznim direkcijam kredite. Sprejelo se bo le toliko osebja, kolikor bo kredita na razpolago ter se potem ne bo več pripetilo, da delavci ne bi dobili plače.

Izplačilo diferenc delavcem in nastavljenjem. Gen. dir. Babović je izjavil, da je saobračajni minister vstavil v proračun za izplačilo diferenc nastavljenjem deset milijonov dinarjev in da stoji na stališču, da se ima ljudem izplačati, kar jim po zakonu pripada. Nedeljković pa je povedal, da je finančni minister kredit za nastavljenec črtal, ker on smatra, da je država kakor družina, ki mora z vsemi jednako postopati. Ako ne more dati vsem panogam državnih uslužbencem difference, jih tudi železničarjem samim ne more izplačati, ker bi bila zamera pri drugih. Glede izplačila diferenc delavcem pa je izjavil, da so bile te izplačane v par krajih, ker so uslužbeni napačno tolmačili naredbo. Naredba da je zahtevala, da se prevedo le dobro ocenjene delavce, ostale pa se odpusti in na ta konto pa bi se ostalim po-

višale plače. To pa se ni zgodilo in ker kredita ni, se diferenca ne more izplačati. (Vedno stari odgovor, s katerim odpravlja generalna direkcija železničarje; to pa dela lahko le, ker so železničarji razcepljeni, večina pa neorganiziranih. Op. ur.)

Premije za delavniško osobe. Opozorili smo na dejstvo, da pri nas premije po novem pravilniku do danes še niso izplačane, dasi je ta stopil že s 1. aprilom 1925 v veljavo. Zahtevali smo spremembo pravilnika o delavniških premijah, ki je reakcionaren. G. Nedeljković je pojasnil, da je v principu proti premijam, ker se te nepravilno dele. On stoji na stališču, da naj se delavcem povišajo plače, a od njih zahteva redno delo. Ker pa je pravilnik že tu in je nekod slab, se bo popravil. Strinja se s tem, da se določi za profesionaliste enaka postavka za odmero premij (mi smo zahtevali Din 9 za uro), enako za pomožne delavce (zopet ena postavka). Pripominja pa, da velja ta pravilnik le za velike delavnice.

Delavske legitimacije. Zahtevali smo, da se delavskemu osobi zopet povrne stare legitimacije nazaj, ker je to ne le v interesu delavcev samih, ampak tudi uprave, ker si pri starem sistemu prihrani dosti delavnih moči in precejšne denarne izdatke. Generalni direktor je izjavil, da je to za leto 1926 nemogoče, ker so tiskovine za lisne legitimacije že narejene, da pa se to lahko izvede v letu 1927, ker je le formalnega značaja. (Centrala je predložila generalni direkciji in ministarstvu saobračaja tozadevno že poseben s podatki utemeljen predlog ter bo delala z vsemi silami na to, da se za leto 1927 delavcem zopet dajo stare legitimacije nazaj.)

Zopetni sprejem leta 1920 odpuščenih železničarjev. Generalna direkcija in ministarstvo stoji na stališču, da se sme sprejeti osobe le v mejah kreditov. Ako bo s 1. aprilom 1926 budžetna možnost dana, bodo sprejeti nazaj dotični, za katere je izkazano, da so bili po nedolžnem odpuščenju. Prizadeži morajo narediti prošnje za pomilostitev na ministra saobračaja, nakar se bo zadeva naprej reševala.

Delavski zaupniki. Beograd se vedno izgovarja, da še ni tozadevnega pravilnika k „zakonu o zaščiti delavcev“ in da se radi tega volitve ne morejo vršiti. (Radovedni smo, če se bo našel enkrat en minister saobračaja, ki bi se postopil izdelati in izdati ta nesrečni pravilnik?)

Revizije prevedbe delavcev na urnine. Vedno enak odgovor, da nema kredita. (Za reprezentacijske cigarete, avtomobile, salonske vozove pa je kredit, samo za delavega ga ni. Op. ur.)

Stanovanjsko vprašanje. Kredit, ki se je ustavil minister saobračaja za zidanje stanovanjskih hiš, in ki bi se event. dal na razpolago zadrugam, je finančni minister črtal in ostalo bo vse pri starem.

Izplačilo diferenc — povodov ponovne prevedbe ako je drž. svet prvo prevedbo uničil. Diference tem uslužbenecem se morejo izplačati in sicer od 1. aprila 1924 dalje.

Zadevo kasarn v Vinkovcih, Karlovcu, Splitu bo dala generalna direkcija preiskati in urediti. Zadnji čas je, da se enkrat postavi kasarna v Splitu in v Vinkovcih.

Službena obleka za leto 1924: Beograd pravi, kdor je dobil, je dobil, kdor pa ni dobil, naj mu bog pomaga. Mi pa pravimo: Bo že sodnija pomagala, uprava bo imela pa dvojne stroške.

Miloščinariji. Za nje ni rešitve od nikoder in vpliven višji uradnik v Beogradu je dejal: Edini izhod je tožba. Žalostno pa je, da moramo državni erar tožiti za onih par fiekov, ki pripadajo ljudem, ki so pustili vse svoje moči v službi, danes pa gladujejo in beračijo okoli, ko bi pač morala biti ena prvih dolžnosti uprave, da poskrbi za te reveže.

K proračunu bolniškega fonda.

(Prinašamo reterat, v kolikor ga je držal na skupščini s. Kitek, ki je bil od predsednika iz neznanih razlogov prekinjen.)

Starejši sodrug izvaja k proračunu: Utrujeni smo od števil. Nismo pa še utegnili, si polskati kot novoizvoljeni organ humanitarnega fonda najprimernejše izhodišče za svoje poslovanje. Humanitarni fond, lep naslov, hkrati izraža namero in sredstvo: to je fond za gojitev človekoljubja. V proračunski debati je obično, da

se o instituciji, za katero proračun glasi, prezre polje udejstvanja, oceni sredstva, s katerimi je delovati, in poišče smernice za razvoj institucije z ozirom na njen zgodovinski postanek. Istotako je treba prezeriti milje, v katerem se institucija nahaja in preudariti, kakšne so vsled tega njene razvojne možnosti. — Statistično je ugotovljeno, da je delovni človek v delazmožni dobi od 20 do 60 let svoje starosti povprečno 800 dni bolan. V tem času nastanejo zanj izredni izdatki — zdravnik, zdravila, prekrba družine — ki jih je treba kriti. Tako se je pojavilo delavsko vprašanje, ki je postalo tem bolj pereče in razsežnejše, čim bolj je rastlo število delavstva. Poslednje je nastopilo osobito po gospodarskih in tehničnih preobratih okrog sredine prejšnjega stoletja. Poleg vprašanja oskrbe za čas bolezni nastopajo zapored vprašanja starostne oskrbe, nezgode, mezde, stanovanja i. dr. Iz teh delavskih vprašanj nastane splošno ali socialno vprašanje, ki zajame celokupen položaj pretežne večine človeške družbe. Tudi položaj onega, ki dobiva mezdo mesečno, in onega, ki na svoji grudi borno živi, kojih položaj je nevzdržen in sličen delaven, vsi spadajo v socialno vprašanje in povzročajo postanek socialnih problemov. V socialnih problemih so zapopadene naloge družbe in države od pomoči vsem, kojih gospodarski odnosi so nepoveljni. Niti posamezniku, niti celi plasti prizadetih ni več mogoče izzvati boljše odnosa. Ta naloga pripada celotni družbi, državi. Vendar se pojavijo socialni problemi le ondi, kjer tvorijo žalostni odnosi s splošnim nivojem svetovnega naziranja tako izrazito protislovje, da to nasprotstvo preide v zavest gospodarsko zastalega dela družbe. Zaveda se vrzeli med tem, kar je in kar bi moralo biti. Socialni problemi lahko izhajajo iz dejstev, po katerih so se razmere poslabšale, ali iz dejstev, po katerih se je nenadno dvignil družabni ideal. Oboje je pri nas združeno. Slovenci smo že videli lepše dneve, za nas so se v dosti pogledih razmere poslabšale, za Srbe očitno poboljšale, dočim ostajajo Hrvati nekam v nedoločeni sredini. Vzgoja in gospodarski položaj silita Slovence v trajno razglabljanje in reševanje socialnih problemov, kakor je pač to pri Srednoevropejcih v navadi. Problemi in njih reševanja pa proti vzhodu pojemajo. Se socialnih problemov s pridom lotevati, za to je pri nas Slovenec najsposobnejši. Razmotrivati o nezdruživih nasprotstvih, ki vladajo v gospodarskem, moralnem in socialnem pogledu, je predmet socialnih problemov. (Na tem mestu je g. predsednik poročevalca opozoril, da to ne spada k stvari.) Po tej nepričakovani opazki je poročevalec takoj krenil v drugo smer. Poudarjal je, da po danes zadobljenih informacijah oblastni humanitarni fond nima samouprave, da je samouprava centralizirana v Beogradu, kar nam ne more koristiti. Zaveljo tega je tem bolj potrebno, da skupščina kot nov po pariteti izvoljen organ te institucije poišče skupno smernico svojemu bodočemu delu. Voditi nas morajo evangelska gesla o bližnjem in najmanjšem v vseh primerih, kadar nam bo odločevati v prid članov. Sukcesivno in vstrajno si moramo izvojevati v to potrebno sredstva. Natančno je znano, koliko sleherni mesec za fond prispevamo, in natančno je vsled tega znana tudi vsota, ki jo mora prispevati delodajalec — prometna naprava. Pri čevonem uradu naj bi bil otvoren tekoči račun za humanitarni fond te direkcije, da bi se mogli kot samouprava uspešnejše udejstvovati. Z vprašanjem: Ste zadovoljni g. predsednik? je poročevalec zaključil. (Prekinjeni govor prinesemo v prihodnji številki.)

Dopisi.

Kranjska gora. Na progi Kranjska gora — Planico imamo mladega čuvaja, kateri si gladi svoja ne preveč gladka pota za blatenjem in denunciranjem čuvajskih namestnikov. Ker nismo prijatelji klevet, zato ga zaenkrat samo opozorimo, da naj neha s tem nečastnim in neproletarskim postopanjem. Če pa ta opomin ne bo zadostoval, si ga bomo pa drugič malo bolj od blizu in malo bolj natančno ogledali. Da pa ta ogled ne bo preveč prijeten zanj, si lahko sam misli. Kajti tudi mi imamo oči zato, da vidimo, in ušesa zato, da slišimo.

Savski Marof. Tukaj smo imeli g. progovnega mojstra, kateri je bil pred

kratkem premeščen od tukaj. Ta gospod je nas delavce tako šikaniral, da smo njegovega odhoda zelo veselili. Letos je prilično huda zima, zato se temu gospodu lepo zahvalimo, ker nam je preskrbel knjižice za nabavo režijskega premoga, ob enem se mu tudi zahvalimo za njegovo poslovitost od nas, in nam ne gre v glavo zakaj smo morali sedaj vnovič brojiti pare za tiste že skoraj pozabljene knjižice za nabavo režijskega premoga, katere smo že enkrat plačali, ko je bil še on tukaj. Mogoče bo omenjeni gospod kaj vedel?

Vsi prizadeži delavci in čuvaji.

Pragersko — Čakovec. Po pravilih koledarja je že konec januarja in zdaj pa pride februar. Kretnik pazi se vsega, da te čisto na tvojih gležnjih ne oglojejo drugi črevlji, in kaj pa nam bo to vse mar; ošpiči uha in odgovori to stvar:

1. Ali je to res, da je neki gospod načelnik na progi Pragersko — Čakovec se izrazil sledeče proti uslužbenecem, da bo celo postajo razsul.

2. Ali je to res, da so nekateri kretniki že stari in še prej nekaznovani sedaj bili pri novem gosp. načelniku kaznovani po 188 in po 170 Din.

3. Ali je to res, da je neki delavec bil kaznovan za 1250 Din, brez da bi dobil kaj pismenega v roke.

4. Ali je še to res, da se čuvajnice in železni mostički za izkladanje morajo mazati s petrolejem in oljem.

5. Ali je res, da se uslužbenecem ponuja redukcija? Kateri torej odgovori na vsa ta vprašanja, dobi primerno nagrado. Prijatelj Železničara.

Iz okrožnic.

Skladišče živil izplačuje 5% od skupne svote, za katero so posamezniki nakupili v preteklem letu blaga in živil proti takojšnjemu plačilu ali na kredit.

Komisija za pritožbe proti ocenam za leto 1925 obstoji iz direktorja dr. Borka, dr. Faturja, načelnika Benedeka. Vsakdo dobi oceno pismeno v roke, ter se mora, ako ni z njo zadovoljen, pismeno pritožiti.

Dopusti za leto 1926. Službene jedinice morajo za letošnje leto narediti sezname dopustov za vse osobe. Pri izdaji dopustov je direkcija izdala navodilo, da se naj začne z izdajo rednih dopustov takoj po Novem letu; prve in zadnje mesece naj izrabijo prvenstveno samci, da se omogoči rodbinam odmor v času šole prostem.

Nadalje odreja okrožnica, da se morajo najprvo izrabiti dopusti za leto 1926 in nato šele po izrečni odobritvi direkcije neizrabljeni dopusti za leto 1925.

Ustavitev denarne pomoči povodom zdravljenja v kopališčih. Centralni upravni odbor boln. blagajne v Beogradu je sklenil s 1. januarjem 1926 ukiniti vse denarne podpore za hrano v kopališčih. (K temu se še povrnemo. Op. ur.)

Odgovori in pojasnila centrale

Društvo uradnih slug s sedežem v Ljubljani se je dne 17. januarja 1926 razšlo ter likvidiralo.

Podr. Maribor III (promet). Opozorite s. Samuda, Kebrič, Jakolič in Živko, da se za nje naredi vloga za obnovo postopanja, ker razsodbe državnega sveta niso pravilne. Glavna krivda, da se jim ni vstela doba, za katero imajo plačan provizijski oz. penzijski sklad, je, ker niso priložili dokumentov, ali pa so priložili dokument v nemškem izvirniku.

Naj se oglasi eden od prizadetih v centrali v Ljubljani dne 8. februarja 1926 ob 3. uri popoldne, da prevzame vloge. — Lebar Franc naj odpošlje vloge, ki mu jih dostavimo. Napaka je bila, ker se on ni pritožil proti odmeri pokojnine. Zato mora sedaj prositi za izredno rešitev pritožbe, ki leži pri državnem svetu.

Podr. Pragersko. Vloga s. Krištof za provizijski fond leži med nerešenimi prošnjami na direkciji. Rešena bo v prvi polovici februarja 1926. (Skupno je še nerešenih okoli 300 prošenj.)

Podr. Jesenice. Intervencija za vlakovodje (Hladnik itd.), ki so bili imenovani poduradnikom še pred prevedbo, a niso bili prevedeni v status III, je izvršena. Direkcija stoji na stališču, da jih ne more prevesti, ker nimajo potrebne šolske izobrazbe. Ker je sedaj prevedla v status III sprevoznike, ki niso na položaju, smo stavili sedaj za prvoimenovane enako zahtevo na ministarstvo saobračaja. Prepis pošljemo podružnici v vednost.

Všetnje 2 1/2 vojnih let (po cirk. 108 A) bivše južne železnice. Tozadevne prošnje sedaj državni svet odbija, češ da pride to v poštev le event. pri odmeri penzije. Glede tega se bomo še enkrat informirali v Beogradu.

Podr. Pragersko. Premik v Mura Keresztur. Naše osobe ni obvezano vršiti nikakega premika, kakor da pridejo s strojem na vlak ali od vlaka stran. Le izjemoma, ako se gre za kako malenkost (n. pr. odstava enega voza), to naše osobe lahko izvrši. Isto velja tudi za Postojno. Premik na tujih postajah je tudi v škodo naše uprave, ker ako madžarski kretnik napačno postavi kretnico, a naše osobe

premika in pri tem iztiri, mora polovico škode plačati naša uprava.

Glede premika je naša direkcija že pisala v Budimpešto.

Opozorjamo naše osobe, da ne vrši premika v tujih postajah (Mura Keresztur in Postojna), ampak naj premik odkloni ter nas o tem obvesti in naredi obenem poročilo na direkcijo.

Izključenje iz organizacije.

1. V smislu organizacijskih pravil člen 7 točka 2 je centralni odbor USŽ izključil člana podr. Borovnica Gosar Josipa, ker je zagrešil dejanje, ki je v kvar organizaciji ter je poleg tega zaostal s članarino.

2. Iz istega razloga in ker je s falsificiranimi nabiralnimi polami pobiral še po razpustu društva uradnih slug okoli trdk denarne prispevke, škodoval s tem ugledu organizacij splon, se je izključilo pis. slugo Štajer Gregorja postaje Ljubljana gl. kol.

3. Ignac Lapuh, bločni sluga, dosedaj v Mariboru glav. kol., prestavljen v Čakovec, je bil iz USŽ na predlog podr. Maribor III izključen, ker je zagrešil dejanje, ki je s časno člana ter sodruha nezdružljivo.

Proti tem sklepom imajo prizadeti pravo pismene pritožbe v smislu člena 9 na glavno skupščino (kongres).

Centralni odbor USŽ.

Gibanje članstva v januarju.

V času od 1. do 30. januarja 1926 je pristopilo na novo sledeče število sodrugov:

podr. Maribor I (delavnica)	150
„ „ „ III (promet)	14
sekc. vlak. osobe Ljubljana	13
Novomesto (Ornomet)	36
Sisak	97
Niš	2
Zalog	9
Štiena	8
Jesenice	18
Ptuj	6
Kuril. pom. delavci	14
Ostale podružnice	67
	434

Črtanih je bilo:

izključeni iz organizacije	3
črtani vsled zaostanka na članarini	—

Naše vrste smo pomnožili torej za 431 novih sodrugov v teku prvega meseca, na vas, sodrugi v podružnicah, je, da pomnožimo naše vrste v prvem tromesečju za več kot 1000 novih članov.

Centralni odbor.

VABILO.

Veseli ni odsek „Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije“ v Ljubljani priredi na pustno nedeljo dne 14. februarja 1926 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani

internacionalno maškarado

s šaljivo pošto, srečolovom in drugimi razveseljivami. Igra godba na pihala.

Začetek ob 18. uri. — Konec ob 3. uri zjutraj.

Vstopnina:

Za osebo 10 Din, v spremstvu z damo 15 Din. Čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico. — Pijača in jedila v lastni režiji.

Zahvala.

Podpisani se najlepše zahvaljujemo za vsoto 50 Din, katero smo hvalažno prijeli od veselicega odseka Ujedinjenega saveza železničarjev v Zidanem mostu. Zidanimost, 10. jan. 1926.

Otroci smrtno ponesrečenega premogarja Martina Koritnik.

Veselični odsek Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije v Zidanem mostu priredi na pustno nedeljo dne 14. februarja 1926 v Zidanem mostu v gostilniških prostorih g. Drobniča (Moser)

maškarado

s šaljivo pošto, srečolovom in drugim.

Godba na log.

Začetek ob 20., konec ob 2. uri zjutraj.

Čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico. Za dobro kapljico in prigrizek je prikrbljeno.

K obilni udeležbi uljudno vabi veselicečni odsek.